

سرویس اطلاعاتی پخش برنامه های بیگانه

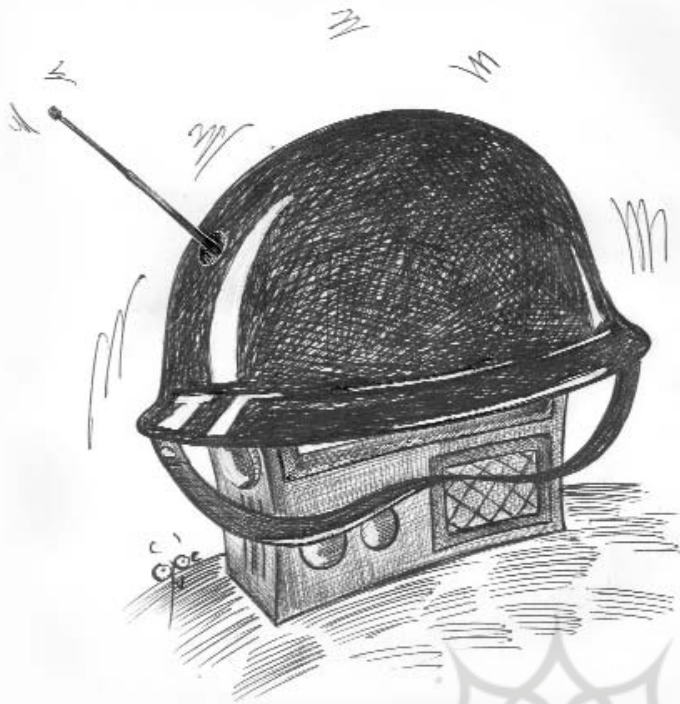
در کمیسیون ارتباطات فدرال

● کریستوفر استرلینگ
مترجم: مهندس احمد ارژمند

ویتون، پس از بازگشت به ایالات متحده در سال ۱۹۳۸، در جست و جوی منابع مالی برای برپا کردن خدمات دائمی پایش و نظارت رادیویی برآمد. این تلاش به تأسیس مرکز شنود (دانشگاه) پرینستون (Listening Center (University) Princeton) در نوامبر ۱۹۳۹ با سرمایه بنیاد راکفلر (Rockefeller Foundation) که برای یک دوره آزمایشی اهدا شده بود، منتهی گردید. در ژوئن ۱۹۴۰ این حمایت مالی برای یکسال دیگر تمدید شد. کار گروه مدیریتی عبارت بودند از: ویتون، هادلی کانتریل (Hadly Cantril) جامعه شناس (که همکاری با مدیریت مشترک دفتر تحقیقات رادیو را هم برعهده داشت)، ویلیام اس. کارپنتر (Willan S. Carpenter) از پرینستون، ا. دابلو. ریچل (O.W. Riegel) از واشنگتن و دانشگاه لی (Lee) (نویسنده یکی از اولین کتاب ها درباره تبلیغات سیاسی)، بی.آر. مک کراتچون (B.R. McCutcheon) (مهندس) و هارولد ان. گریوز (Harold N. Graves) (به عنوان مسئول امور اداری). گریوز ۱۰ نفر را استخدام کرد تا مهم ترین پخش های رادیویی موج کوتاه را ضبط و پیاده کنند. در این مرکز، شش روز در هفته از ساعت سه تا ۱۱ بعد از ظهر، پخش های رادیویی را بر روی استوانه های مومی ضبط می کردند. طی مدت ۲۰ ماه کار و تلاش در این مرکز، ۱۰۰ جلد متن پیاده و مرتب

اداره سرویس اطلاعاتی (در ابتدا، اداره اطلاعات و جاسوسی) پخش برنامه های بیگانه (FBIS)، در سال ۱۹۴۱ به عنوان بخشی از کمیسیون ارتباطات فدرال (FCC) راه اندازی شد. FBIS که از سال ۱۹۴۴ به عنوان بخشی از سازمان مرکزی اطلاعات امنیتی (سیا) فعالیت می کرد، نسخه ای از مطالب پخش شده از رادیوهای مهم را برای تصمیم گیران حکومت ایالات متحده تهیه می نمود. این بخش در دهه ۱۹۶۰ ساختار خود را در جهت ضبط دیگر انواع خروجی رسانه های بیگانه گسترش داد.

در سال ۱۹۳۸ جان آر. ویتون (John R. Whitton) از دانشگاه پرینستون که در آن زمان ریاست مرکز تحقیقات ژنو (سویس) را برعهده داشت، حین گفت و گو با ادوارد آر. مارو (Edward R. Murrow) از CBS، درباره تأثیر فزاینده رادیو به عنوان رسانه تبلیغاتی، توانست اطلاعات بیشتری را در این زمینه کسب کند. او که به توان بالقوه تبلیغاتی رادیو علاقه مند شده و تحت تأثیر آن قرار گرفته بود، برای مطالعه کاربردهای سیاسی در حال توسعه رادیو، محققى به نام توماس گراندین (Thomas Grandin) را استخدام کرد. گراندین در دوره مطالعه خود، برای بهتر دنبال کردن پخش هایی که انتخاب می کرده، پایگاه دریافت کوچکی در هتلی در پاریس مستقر نمود.

در دهه ۱۹۹۰ میلادی پایش خود کار (بدون دخالت انسان) توانایی های FBIS را توسعه بیشتری داد، به طوری که دستگاه های دورنگار و پیوندهای داده ای رایانه، امکان توزیع سریع تر مواد اطلاعاتی حساس از حیث زمان را فراهم کردند. این سازمان با مطالب بیش از ۶۰ زبان سروکار داشته که این تعداد با پایان گرفتن جنگ سرد و شروع فعالیت رسانه ها به زبان های محلی، در بسیاری از بخش های شوروی سابق بیشتر هم شده است

ژوئیه ۱۹۴۲ FBMS به سرویس اطلاعات امنیتی رادیوهای بیگانه (FBIS) تغییر نام داد. در مارس ۱۹۴۲ تعداد کارمندان و کاروران آن به اوج خود رسید. پاسگاه های شنود دیگری (که گاه دفتر عملیاتی خوانده می شدند) در سیلور هیل ایالات مریلند (Silver Hill, Maryland) (درست بیرون شهر واشینگتن)، در هاوایی و در بسیاری از نقاط خارج از ایالات متحده برپا شدند.

در هر دفتر عملیاتی، گروه هایی به صورت نوبتی، کار ضبط برنامه را انجام می دادند. سپس متن های پیاده شده و ترجمه آنها به وسیله تله تایپ، تلفن و یا پست، می بایست به ستاد واشینگتن ارسال می شد. کارکنان ستاد، برنامه های مهم تر را تلخیص و تحلیل می کردند و به دفاتر حکومتی ارسال می نمودند. فرایند تحلیل، به زودی توجهات ناخواسته ای را به سوی خود جلب کرد.

در بهار ۱۹۴۳، FBIS تحت پیگرد کنگره قرار گرفت، که یکی از دلایل آن، بازنگری سیاسی طولانی و به شدت انتقادی FCC بود. انتقادهایی هم به کارکنان FBIS و همچنین نحوه فعالیت آنها وارد می شد. یکی از نتایج این پیگرد، آن بود که از آن پس، بیشتر مسئولیت های تحلیل و بررسی در FBIS به دفتر اطلاعات جنگ (Office of War Information) محول شد.

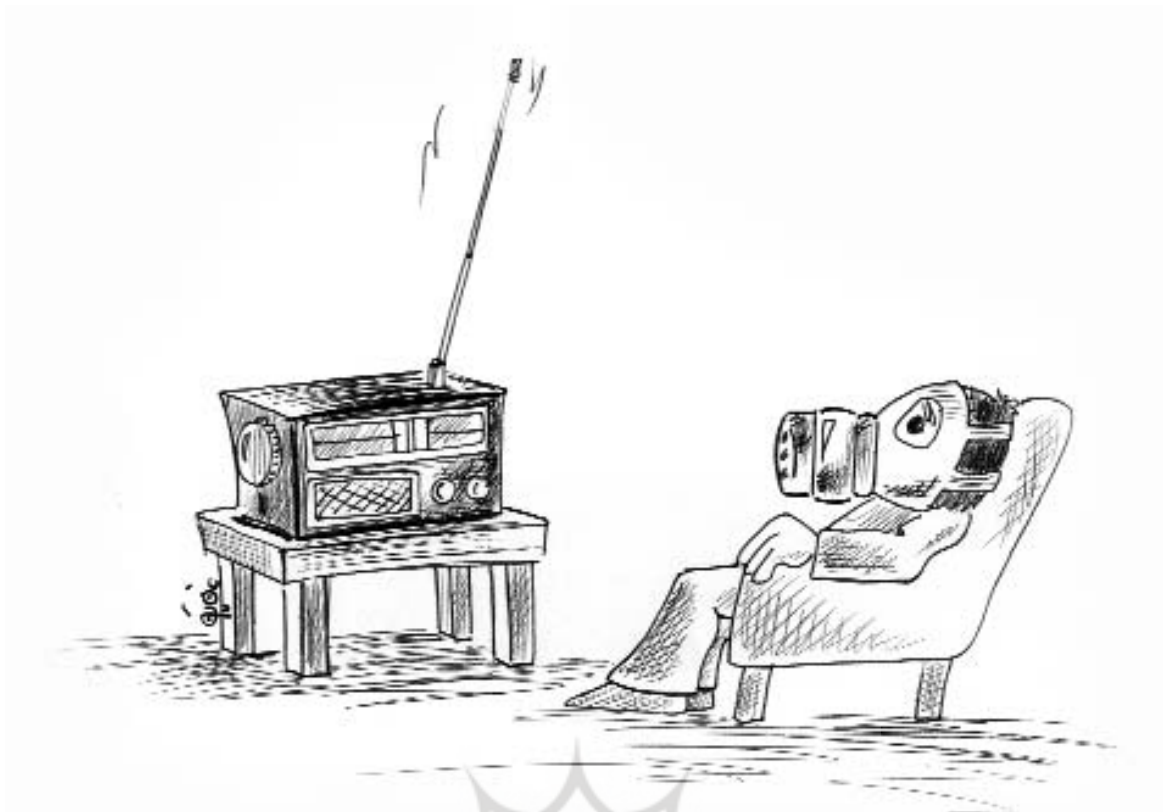
در طول جنگ، FBIS به وظایف اصلی پایش و نظارت بر ضبط برنامه های رادیویی ادامه داد. در دسامبر ۱۹۴۵، FCC طرح توقف فعالیت FBIS را اعلام کرد. در عوض، اداره جنگ (War Department) فعالیت های این اداره را عهده دار شد و در ماه آگوست ۱۹۴۶ این اداره

شده، جمعاً ۸۰۰۰۰۰۰ کلمه تهیه شد. این مجموعه شامل سخنان پخش شده از برلین، رم، مسکو، پاریس و لندن می شد. از ماه دسامبر سال ۱۹۳۹ تا اواسط سال ۱۹۴۱، حدود ۲۰ کتابچه حاوی مطالب خلاصه شده از مشروح یافته ها، بین رسانه های آمریکایی و محققان توزیع شد.

در اوایل سال ۱۹۴۱، هیئت ارتباطات دفاعی از FCC خواست تا فرایند پایش و نظارت بر رادیوهای بیگانه را با استفاده از حمایت مالی دولتی گسترش دهد (همان گونه که تعدادی از حکومت های دیگر نیز پیش از آن، چنین اقدامی کرده بودند). روزولت - رئیس جمهور - مجوز برداشت ۱۵۰۰۰۰ دلار (معادل دو میلیون دلار در سال ۲۰۰۳) از منابع اضطراری جنگ را برای این منظور صادر کرد و در اواخر ماه فوریه همان سال، سرویس پایش رادیوهای بیگانه (FBIS) کار خود را آغاز کرد. به همین منظور، استفاده از کارکنان عملیات پرینستون، که تا ژوئن ۱۹۴۱ تحت مدیریت گریوز فعالیت می کردند، مغتنم و با ارزش محسوب می شد و به تدریج ساختاری سازمانی شکل گرفت.

فعالیت در دوران جنگ

در نیمه اول سال ۱۹۴۲، FBMS به منظور پایش و نظارت بهتر بر پخش برنامه، تعدادی پاسگاه (POST) شنود برپا کرد. این پاسگاه ها در پرتلند ایالت آرگن (اولین پایگاه که در اکتبر ۱۹۴۱ آغاز به کار کرد)، سانفرانسیسکو، کینگزویل (Kingsville)، تگزاس، سانتورس، (Santurce)، پورتو ریکو، (Puerto Rico) و لندن مستقر بودند. در ۲۸

ساخت، به طوری که بانک‌های اطلاعاتی تجاری و حکومتی و به اصطلاح «متون خاکستری» (که منبع و صحت مطالب آنها همیشه روشن نیست) رانیز شامل گردید. در دهه ۱۹۹۰ پایش خودکار (بدون دخالت انسان) توانایی‌های **FBIS** را توسعه بیشتری داد، به طوری که دستگاه‌های دورنگار و پیوندهای داده‌ای رایانه، امکان توزیع سریع‌تر مواد اطلاعاتی حساس از حیث زمان را فراهم کردند. این سازمان با مطالب بیش از ۶۰ زبان سروکار داشته که این تعداد با پایان گرفتن جنگ سرد و شروع فعالیت رسانه‌ها به زبان‌های محلی، در بسیاری از بخش‌های شوروی سابق بیشتر هم شده است. به لحاظ توانایی‌های زبانی **FBIS**، غالباً خدمات ترجمه‌ای هم در زمره وظایف این سازمان برای پاسخ به نیازهای مختلف دولت بوده است. در عین حال که آنچه **FBIS** ضبط می‌کند از منابع موجود «منبع باز» (عمومی) نظیر رادیو و دیگر رسانه‌ها سرچشمه می‌گیرد، اما از دیگر منابع نیز اطلاعاتی را گردمی‌آورد. کارکرد اطلاعات امنیتی **FBIS** را می‌توان به بهترین صورت در دو واقعه که به فاصله سه دهه از یکدیگر فاصله دارند و بسیار نقل شده‌اند (و معمولاً همتای انگلیسی آن یعنی سرویس پایش و نظارت **BBC** را هم در آن سهیم می‌دانند) مشاهده کرد: یکی شنود برنامه‌های **رادیو مسکو** در سال ۱۹۶۲ است که مشخص کرد شوروی در حال عقب کشیدن موشک‌های خود از کوباست؛ و دیگری اولین کلام (پایش شده از خبرگزاری **تاس** (Tass) شوروی سابق) درباره کودتای کوتاه مدت آگوست ۱۹۹۱ در مسکو علیه حکومت میخائیل گورباچف پخش گردید.

به گروه مرکزی اطلاعات امنیتی (Central Intelligence Group) وابسته به سازمان ملی اطلاعات امنیتی (National Intelligence Authority) منتقل شد. دو ماه بعد، این اداره به سرویس اطلاعات رادیوهای بیگانه تغییر نام داد. **FBIS** با شکل‌گیری **CIA** در سپتامبر ۱۹۴۷ به بخشی از آن، تبدیل شد.

توسعه‌های بعد از جنگ

FBIS، به عنوان یکی از اعضای مؤسس تشکیلات اطلاعات امنیتی، به آهستگی، عملیات خود را به حدود ۲۰ پاسگاه شنود در ایالات متحده و خارج از آن گسترش داد. در سال ۱۹۶۷ مسئولیت‌های **FBIS** افزایش یافت و علاوه بر رادیوها، شامل پیگیری مطالب و اخبار روزنامه‌ها و مجلات (و خبرگزاری‌های) خارجی نیز گردید. در سال ۱۹۷۴ در گزارش‌های روزانه **FBIS**، که بخشی از آنچه که خدمات پایش و نظارت بر ضبط و ترجمه انجام می‌داد، در آن درج می‌شد و براساس خرید حق اشتراک در دسترس عموم قرار گرفت. بعضی موضوعات به خاطر بهره‌برداری صرفاً حکومتی پس از شش ماه منتشر می‌شدند. در دوران پس از جنگ سرد، تلاش‌های متعددی برای کوتاه کردن دامنه وظایف **FBIS**، و مخصوصاً در کنگره باکاستن از منابع مالی، صورت گرفت. در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، به ترتیب تلویزیون و ارسال ماهواره‌ای در دایره عملیات پایش و نظارت **FBIS** قرار گرفتند. در دهه ۱۹۹۰، تغییر فناوری، دایره فعالیت **FBIS** را باز هم با گسترش بیشتری مواجه